

УДК 657.372.1

Ходзицька Валентина Василівна,
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
(03680, Україна, Проспект Перемоги, 54/1)
E-mail: valentina_kneu@mail.ru

АРХІТЕКТОНІКА УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ: МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ

Анотація

Мета дослідження. У статті висвітлено основні методичні засади формування управлінської звітності виробничих підприємств.

Методологія. Стаття досліджує основні причинно-факторні умови, що конкурентно мотивують оптимізувати склад і структуру управлінської звітності виробничих підприємств.

Отримані результати. Однією із основних проблем у формуванні управлінської звітності залишається її довільна форма. Концептуальні та організаційні етапи формування управлінської звітності виробничого підприємства характеризуються складністю як самих процесів, що відбуваються на такому підприємстві, так і різноманітністю та стрімким розвитком сучасних інформаційних технологій. Однак застосування єдиних розроблених звітних управлінських форм для усіх підприємств виробничої галузі є досить таки проблематичним у зв'язку із широкою різноманітністю самої виробничої специфіки діяльності підприємств.

Цінність дослідження. Розглянуті концептуальні засади формування управлінської звітності надають можливість оптимізувати архітектоніку управлінської звітності виробничих компаній. Відображені підходи виступають основою формування сучасних облікових концепцій, спрямованих на забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень і створення стійких конкурентних переваг.

Ключові слова: архітектоніка звітності, управлінські рішення, конкурентоспроможність, система управління, стратегічне управління.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В умовах кризових процесів в Україні найважливішим чинником зростання економічної безпеки України стає перетворення систем управління виробничими підприємствами. Їх масштаб і темпи мають бути адекватними відповідним параметрам трансформації виробничих відносин. Проте спостереження показують, що довгостроковий економічний зріст є рівномірним, а постійно переривається періодами економічної нестабільності та криз. Кризові явища в галузях економіки України спричинені недостатнім і несвоєчасним урахуванням змінних умов виробництва, можливостями інтенсифікації,

змінами у методах господарювання. За останнє десятиліття антикризове управління набуло особливого значення у зв'язку з проведенням активних ринкових перетворень в економіці держави, що характеризується високим рівнем кризових ризиків, постійною зміною чинників зовнішнього і внутрішнього середовища функціонування підприємств, наростанням погроз їх фінансовим інтересам. Антикризова безпека підприємства представляє собою складне, багатогранне поняття, яке залежить від безлічі чинників, що виникають як усередині підприємства, так і за його межами. Забезпечення антикризової безпеки підприємства – це визначальний чинник ефективного функціонування самих суб'єктів господарювання і стратегія їх ефективного розвитку у системі стратегічного управлінського обліку. При цьому, світовий і вітчизняний економічний досвід переконливо свідчить про необхідність створення такої системи забезпечення антикризової безпеки підприємства, яка була би стійка до фінансових ризиків та активно стимулювала соціально-економічний розвиток господарюючих суб'єктів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми управління в діяльності виробничих комплексів досліджували зарубіжні вчені І. Ансофф, У. Кінг, Д. Кліланд, М. Портер, А. Стрікленд, А. Томпсон та ін. Істотний внесок у теорію перспективного планування та управління, стратегічної діяльності здійснили науковці: О. Амоша, М. Чумаченко, С. Аптекар, А. Акмаєв, Я. Берсуцький, І. Бланк, І. Булеєв, О. Вагонова, Ф. Євдокимов, М. Іванов, А. Кабанов, М. Лепа, М. Румянцев, В. Хобта, А. Філіпенко, Ю. Макогон.

Дослідженню проблем глобалізації та аналізу глобальних трансформацій присвячено праці О. Білоруса, І. Бузько, А. Гальчинського, Б.П. Герста, Ч. Гіла, І. Дахно, М. Делягіна, Є. Кочеткова, Д. Лук'яненко, З. Луцишин, Ю. Макогона, В. Новицького, В. Омельченка, Т. Орехової, Ю. Пахомова, А. Поручника, Г. Томпсона, Д. Стигліца, А. Філіпенка, Дж.А. Хансона.

Концептуальні засади управлінської звітності розглядалася багатьма вченими, але деякі питання галузевої специфіки управлінського обліку і звітності досі залишаються погано вивченими. Зокрема невивченим, залишається питання архітектури формування управлінської звітності центрами відповідальності, принципи формування і застосування управлінського обліку у відсутніх системних конструкціях тощо. Ось чому питання концептуальних основ формування управлінської звітності саме на базі виробничих підприємств сьогодні є актуальними.

У результаті аналізу підходів до визначення сутності та значення управлінської звітності можна виокремити такі наукові підходи щодо концепції управлінської звітності загалом:

- ❖ управлінська звітність є гнучкою системою інформації;
- ❖ управлінська звітність складається окремо по центрах відповідальності та в цілому по підприємству і надається управлінському персоналу різних рівнів;
- ❖ управлінська звітність повинна представляти умови, конкретні особливості діяльності підприємства із урахуванням галузевих особливостей;
- ❖ управлінська звітність є джерелом інформації для управління, аналізу, бюджетування і прийняття управлінських та інших рішень.

Проблеми раціонального обліку і аналітичного забезпечення зацікавлених користувачів якісною інформацією є демонстрацією наукових знань про управлінську звітності на основі теоретичних та емпіричних знань.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Відставання реформування системи управління у практичній діяльності значною мірою пояснюється недооцінкою перетворюючої суті управління, ігноруванням методологічних принципів перетворення, відсутністю методик створення адаптивних механізмів управління і реінжинірингу. Відсутні методики й для здійснення ефективних управлінських рішень у кризових ринкових системах. Затримка розвитку управління підприємствами стримує перетворення стратегії розвитку всієї виробничої сфери. В результаті процес корінної перебудови виробничих відносин в Україні не забезпечується відповідними темпами формування конкурентоспроможних підприємств. Розвиток ринкових відносин, який супроводжується виходом українських підприємств на європейські ринки і логічним посиленням конкуренції, викликає необхідність засвоєння та впровадження адекватних сучасним умовам методів, форм та інструментів управління діяльністю суб'єктів господарювання. Тому в умовах глобалізаційних процесів в світовій економіці, постійних змін ринкової кон'юнктури та розвитку ІТ-технологій усе актуальнішою стає трансформація класичних сталих поглядів і розробка новітньої концепції управління.

Ефективність ведення будь-якого бізнесу (виробничого чи невиробничого) багато в чому залежить від досконалості економіч-

них механізмів, які достатньою мірою відповідають поточним економічним умовам, основою яких є якісний аналітичний і бухгалтерський супровід – джерело для прийняття управлінських рішень.

Ухвалення управлінських рішень на всіх рівнях управління здійснюються на основі точної, надійної і оперативної інформації. Сукупні форми подання такої інформації формують цілу систему управлінської звітності. Ця система може містити документи, звіти, інструкції, статuti, розроблені і ратифіковані незалежними підприємствами окремо одне від одного.

Управлінська (внутрішня) звітність є комплексом тісно пов'язаних інформаційних і розрахункових показників, який представляє функціонування підприємства як окремого суб'єкта господарської діяльності, згрупованим як у цілому для підприємства, так і з точки зору його структурних підрозділів. Проблема існує, перш за все, через складність обліку та звітності, як науки, заснованої на постулатах економічної теорії, філософії, математики, логіки тощо. З іншого боку, звітність будується з урахуванням практичної діяльності підприємств і задоволення конкретних інформаційних потреб керівників та інших зацікавлених сторін.

Тому, необхідним є визначення проблем формування управлінської звітності у різних напрямках. Ми можемо виділити такі основні групи проблем управлінської звітності і формування на їх основі інформаційного забезпечення зацікавлених сторін:

- 1) щодо теоретичної складової: розробка концепції змістовності, структура і надійність показників звітності;
- 2) щодо практичного змісту: адресність, використання сучасних технологій для обробки інформації.

Вивчення цих проблем дозволить поліпшити процес інформаційного забезпечення клієнтів, ґрунтуючись на певних концептуальних засадах.

Застосування бухгалтерської та аналітичної інформації, отриманої у відповідності до існуючих концепцій бухгалтерського обліку та звітності, не дозволяє у нинішніх економічних умовах, систематично і своєчасно надавати різним користувачам необхідну базу даних для прийняття ефективних управлінських рішень у межах їхньої компетенції.

Необхідно направити сучасні об'єкти по застосуванню сучасних гнучких моделей управління, заснованих на якісній, точній, достовірній інформації. Для забезпечення управління даними на

основі таких параметрів, необхідно створити і запровадити нову концепцію формування управлінської звітності.

Формулювання мети і завдання дослідження. Мета статті полягає в визначенні основних методичних підходів доформування форм управлінської звітності виробничих підприємств.

Відповідно до поставленої мети визначено й вирішено такі **завдання**:

- дослідити стан та етапи історичного розвитку управлінської звітності;
- опрацювати та узагальнити світовий досвід вирішення теоретичних і практичних питань методології, методики й організації управлінського обліку задля формування інформаційної бази управлінської звітності промислових суб'єктів господарювання;
- виявити вплив видів економічної діяльності підприємств на архітектуру управлінської звітності;
- запропонувати елементи облікової політики управлінського обліку і звітності промислового підприємства з метою формування базових елементів корпоративної інформаційної системи управління.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Система управлінської звітності являє собою сукупність відповідних форм звітності в індексах щодо об'єктів бухгалтерського обліку для прийняття управлінських рішень. Така звітність призначена в основному для внутрішнього користування, прийняття управлінських рішень, проведення контролю після їх реалізації, прогнозування, планування діяльності структурних підрозділів підприємства і для оцінки виконаних рішень.

У даний час існує тенденція переорієнтації інформаційної підтримки для задоволення в першу чергу потреб внутрішнього користувача, у якого ще недостатньо досвіду і який, як правило, ігнорує глобальні процеси ринкових відносин. Тому спеціально сформована управлінська звітність стає важливою складовою інформаційної підтримки прийняття управлінських рішень.

Однак, варто зауважити, що повноцінна управлінська звітність, як така, найактуальніша для великих підприємств, холдингів, корпорацій, оскільки їхні інформаційні потоки щоденно змінюються у великих масштабах. Що стосується середніх і малих підприємств, то ведення управлінського обліку та складання звітності здійснюється на розсуд керівництва підприємства.

Управлінська звітність є інформативною основою ефективного функціонування будь-якого підприємства. У ринкових умовах поряд з іншими джерелами інформації, вона слугує у якості додаткового джерела для прийняття ефективних рішень. І лише управлінська звітність є основою необхідної інформації, інструментом прийняття правильних і обґрунтованих рішень на будь-якому рівні управління.

Процес формування управлінської звітності стає особливо значущим для виробничої галузі, яка складає основний сегмент сучасної економіки. Розвиток ринкової економіки перетворює сучасне виробниче підприємство на все складніші інформаційні системи, які характеризуються специфікою індивідуальних інформаційних потоків. Забезпечення керованості такими системами вимагає постійно нових удосконалених форм управлінської звітності, які повинні мати методологічну й організаційну аргументацію та відповідають сучасним вимогам комплексного визначення управлінських завдань.

Однак, система управлінського обліку, заснована на фінансовій інформації вітчизняного бухгалтерського обліку, далеко не завжди задовольняє потреби управління сучасного рівня. Все частіше великі компанії віддають перевагу фінансовій інформації, сформованій відповідно до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ).

Управлінська звітність як основа для прийняття ефективного, перспективного і стратегічного рішення, повинна стати довгостроковою тенденцією для задоволення інформаційних потреб користувачів звітності. Проте, формування такої звітності потребує часу. Саме тому все більш значним і необхідним стає застосування новітніх інформаційних технологій задля ефективності використання управлінських показників у системі загального менеджменту господарюючого суб'єкту.

На ранніх етапах постановки чи удосконалення системи управлінського обліку на підприємстві необхідно визначити, яку фінансову інформацію необхідно буде інтегрувати в цю систему. Найчастіше вибір здійснюється між фінансовою інформацією, сформованою на основі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або МСФЗ, а також окремо зібраною фінансовою інформацією відповідно до внутрішніх регламентів компанії. Відмінності між системами обліку визначаються метою формування такої інформації і потребами користувачів управлінської звітності.

Аналізуючи цілі і потреби користувачів, на яких орієнтована управлінська звітність, можна зробити висновок, що для цілей управління більше підходять фінансові дані МСФЗ, так як ці стандарти першочергово і створювалися з урахуванням потреб інвесторів для прийняття ними економічних рішень. Принципи та завдання МСФЗ багато в чому відповідають принципам і завданням управлінського обліку. Вимоги МСФЗ до процедури обліку і формату звітності гнучкіші, ніж вимоги українського законодавства. У звітності МСФЗ менеджмент прагне продемонструвати позитивну динаміку активів, прибутку та інших показників. Широко застосовуються професійні судження, оцінка активів і зобов'язань заснована на категоріях майбутнього (оцінюється ймовірність отримання або відтоку економічних вигод у майбутньому, враховується вартість капіталу, тимчасова вартість грошей). Витрати на формування звітності МСФЗ можуть бути досить істотними для невеликих компаній, проте якість такої інформації для управлінської звітності висока, особливо для великих виробничих підприємств.

Поняття управлінської звітності значно ширше, ніж поняття фінансової. Для цілей управління використовується весь спектр інформації – фінансової та не фінансової, при цьому фінансові дані є базою для системи управлінського обліку.

Надання інформації управлінської звітності передбачає формування більшої кількості показників, аналітичних даних і звітів, ніж передбачено тими чи іншими стандартами фінансової звітності. З іншого боку, не вся інформація фінансової звітності може бути задіяна для управлінської звітності.

Дані МСФЗ, які не використовуються для управлінської звітності, – це, як правило, невеликий обсяг інформації, так як власники і менеджмент найчастіше зацікавлені у аспектах, які вимагають надавати МСФЗ. Проте, в певних ситуаціях частина інформації МСФЗ може бути не релевантною для управління.

Із впровадженням сучасних інформаційних технологій більшість компаній стали впроваджувати в свою діяльність різноманітні новітні технології. У цей період здійснено розробку нових стандартів по корпоративному плануванню – система MRP, яка дозволяє проводити оптимальне завантаження виробничих потужностей і здійснювати закупівлю точної кількості матеріалів і сировини, необхідних для виконання замовлення.

Із розвитком бізнес-процесів значна частка у собівартості виробів стала належати витратам, прямо не пов'язаними з виробни-

чими процесами. З метою обліку та управління такими витратами необхідно використовувати сукупність методів MRP II та нові концепції, що регламентують корпоративне планування:

- ERP-системи, які надають широкі можливості для роботи з філіями та іншими залежними компаніями;
- SCM-системи, які дозволяють знижувати витрати на транспорт і поточні витрати через оптимальне структурування логістичних схем з постачання;
- CSRP-системи, що дозволяють здійснювати координацію діяльності компанії відповідно до її купівельної спроможності.

Реструктуризація з функціональних організаційних структур у структури та потоки зі створення додаткової вартості і недолики традиційного управлінського обліку в забезпеченні ощадного виробництва, як правило, призводять до суттєвих змін управлінського обліку і процесів звітності. Оскільки управління переходить від ієрархічного управління до робітників і зосереджується на постійному збільшенні та поліпшенні, інформації, яка повинна бути своєчасною і релевантною, то виникає потреба у звітності, яка не лише відповідає вище зазначеним критеріям, а й має відношення до поточної роботи робітника і може бути проаналізована людиною, яка не має кваліфікації бухгалтера. Управлінська інформація повинна нести організаційні завдання виробничого підприємства, такі як цінності клієнта, якість, постійне вдосконалення та ліквідація відходів, оптимізації замовлень на основі економічно обґрунтованого розміру замовлення (ЕОРЗ), ефективність релевантних рішень і потенціальних можливостей використання вивільнених виробничих потужностей. Прагнення до постійного вдосконалення, ефективності та ліквідації відходів застосовується до всіх процесів, у тому числі облікових процесів. У той час як ощадливе виробництво надає інструменти для оптимізації процесів обліку, реальний вплив походить від філософії і прагнення до скорочення витрат часу на такі складні та інтенсивні процеси обліку, як річний бюджетний цикл і збір даних для розрахунку системи собівартості.

Формування управлінської звітності у процесі застосування сучасних інформаційних технологій стає актуальним завданням для виробничої галузі.

Основний напрямок концепції формування управлінської звітності враховує інтенсивний розвиток інформаційних технологій обробки, узагальнення та подання даних користувачам. Таким

чином, побудова прикладних положень цієї концепції передбачає визначення завдань, які необхідно враховувати в області бухгалтерського обліку:

задоволення інформаційних потреб менеджменту, враховуючи наслідки прийняття оптимальних рішень у поточній і довгостроковій перспективах;

відображення взаємозв'язку між економічними факторами і фінансовими показниками при прийнятті рішень шляхом чіткого і прозорого зв'язку між стабільністю бізнесу і його економічною доцільністю;

забезпечення релевантного формату звітності для систематичного застосування у процесі прийняття як фінансових і в управлінських рішень;

зміщення акценту при розрахунку результатів бізнесу від загальних до конкретних за центрами відповідальності;

відображення у звітності оптимальної кількості інформації, яку керівництво зможе стратегічно використати для своїх управлінських цілей.

Концептуальна основа управлінської звітності виробничих підприємств ґрунтується на ґносеологічній складовій.

На першому місці в концептуальних основах є ціль об'єкта, вивчена на основі дискримінантних характеристик. Зокрема, важливо виділити такі типи управлінської звітності виробничих підприємств, які мають різні причини, мету формування і використання:

❖ інформаційна менеджмент-звітність – застосовується для інформативності управлінського персоналу про динаміку процесу виробництва;

❖ індикаторна менеджмент-звітність – інформація, що опікується операційною діяльністю суб'єкта господарювання і служить задля розкриття управлінських показників, основним з яких є операційний прибуток підприємства;

❖ моніторингова менеджмент-звітність – чинники концепції контролю діяльності менеджера центрів відповідальності на оцінку дій у відповідності зі стратегією конкурентоспроможності господарюючого суб'єкта.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Таким чином, управлінська звітність у системі управління виробничим підприємством є тією складовою, яка дає можливість швидко і оптимально інформувати менеджмент виробни-

чого підприємства про діяльність компанії у всіх бізнес-аспектах. Концептуальні засади формування управлінської звітності повинні значною мірою сприяти задоволенню інформаційних потреб управління, засновані на їх поетапній підготовці у процесі застосування інформаційних технологій, а також сприятимуть вирішенню завдань теоретичного та практичного змісту.

Разом з тим менеджмент-звітність є інструментом підведення підсумків щодо інформаційного забезпечення конкурентоспроможності господарюючого суб'єкта на всіх рівнях для прийняття ефективних рішень. Відсутність унікальної системи внутрішньої управлінської звітності зумовило формування звітних форм по кожному аспекту управління в індивідуальному порядку. Це пов'язано з особливостями виробництва і господарської діяльності виробничого підприємства, а також із потребами зацікавлених внутрішніх користувачів такої інформації.

Однією із основних проблем у формуванні управлінської звітності залишається її довільна форма. Концептуальні та організаційні етапи формування управлінської звітності виробничого підприємства характеризуються складністю як самих процесів, що відбуваються на такому підприємстві, так і різноманітністю та стрімким розвитком сучасних інформаційних технологій. Однак застосування єдиних розроблених звітних управлінських форм для всіх підприємств виробничої галузі є досить таки проблематичним у зв'язку із широкою різноманітністю самої виробничої специфіки діяльності підприємств. Саме тому складання управлінської звітності законодавчо не регламентується і є внутрішньою справою конкретного підприємства та потребує подальших досліджень.

Бібліографічний список

1. *Голов С.Ф.* Управлінський облік: Підручник. – К.: Лібра, 2003. – 704 с.
2. *Друрі К.* Управлінський і виробничий облік: Пер. з англ.; Підручник. – М.: ЮНІТІ-ДАНА, 2002.
3. *Ентоні А. Аткінсон, Раджив Д. Банкер, Роберт С. Каплан, С. Марк Янг.* Управлінський облік. 3-є вид. – М.: Видавничий дім «Вільямс», 2005.
4. *Міддлтон Д.* Бухгалтерський облік і прийняття фінансових рішень: пер. з англ. / Д. Міддлтон; під ред. І.І. Єлісеєвой. – М.: Аудит; М.: ЮНІТІ, 1997.
5. *Уорд Кит.* Стратегический управленческий учёт / Пер. с англ. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2002. – 448 с.

6. Хорнгрен Ч.Т., Фостер Дж. Бухгалтерський облік: управлінський аспект: Пер. з англ. / Під ред. Я. В. Соколова. – М.: Фінанси і статистика, 2001.
7. Bromwich M. The case for strategic management accounting: the role of accounting information for strategy in competitive markets // *Accounting, Organisation and Society*. – 1990. – № 1. – P. 27–46.
8. Cooper R., Kaplan R.S. Measure costs right: make the right decisions // *Harvard Business Review*. – 1988. – September/October – P. 96–103.
9. Innes J. Strategic Management accounting, in tones, J (ed.). *Handbook of Management accounting*, Gee, Ch. 2. – 1998. – 968 p.
10. Lord B.R. Strategic management accounting: the emperor's new clothes? // *Management Accounting Research*. – 1996. – № 7(3). – P. 347–366.
11. Simmonds K. Strategic management accounting // *Management accounting*. — 1981. – № 59(4). – P. 26–29.
12. Simmonds K. Strategic management accounting for pricing: a case example // *Accounting and Business Research*. – 1982. – № 12(47). – P. 206–214.
13. Simmonds K. The accounting assessment of competitive position // *European Journal of Marketing, Organization and Society*. – 1986. – № 12(4). – P. 357–374.

References

1. Golov S.F. Upravlins'kiy oblik: Pidruchnik. [Management accounting] / S.F. Golov. – K.: Libra, 2003. – 704 s. [In Ukrainian]
2. Drurí K. Upravlins'kiy í virobniचीyoblík: Per. zangl.; Pidruchnik [Management and production accounting] / K. Drurí. – M.: YUNÍTI-DANA, 2002. [In Ukrainian]
3. Atkinson Yentoni A., Banker Radzhiv D., Kaplan Robert S., Yang S. Mark Upravlins'kiy oblik. 3-ê vidannya [Management accounting] / Yentoni A. Atkinson, Radzhiv D. Banker, Robert S. Kaplan, S. Mark Yang. – M.: Vidavniчий dím «Vil'yams», 2005. [In Ukrainian]
4. Míddlton D. Bukhgalters'kiy obлік í priynyattya finansovikh ríshen' [Accounting and financial decision making] / D. Míddlton; per. zangl. pidred. Í.Í. Elísêêvoy. – M.: Audit; M.: YUNÍTI, 1997. [In Ukrainian]
5. Uord Kit. Strategicheskiy upravlencheskiy uchot / Per. s angl [Strategic management accounting] / Kit Uord. – M.: ZAO «Olimp-Biznes», 2002. – 448 s. [In Russian]
6. Khorngren CH.T., Foster Dzh. Bukhgalters'kiy obлік: upravlins'kiy aspekt [Accounting: managerial aspect] / CH.T. Khorngren, Dzh Foster: Per. z angl. Pid red. YA. V. Sokolova. – M.: Fínansi í statistika, 2001. [In Ukrainian]
7. Bromwich M. The case for strategic management accounting: the role of accounting information for strategy in competitive markets / M. Bromwich // *Accounting, Organisation and Society*. – 1990. – № 1. – P. 27-46. [In English]

8. Cooper R., Kaplan R.S. Measure costs right: make the right decisions / R. Cooper, R.S. Kaplan // *Harvard Business Review*. – 1988. – September / October – P. 96–103. [In English]

9. Innes J. Strategic Management accounting, in tones, J (ed.) / J. Innes // *Handbook of Management accounting*, Gee, Ch. 2. – 1998. – 968 p. [In English]

10. Lord B.R. Strategic management accounting: the emperor's new clothes? / B.R. Lord // *Management Accounting Research*. – 1996. – № 7(3). – P. 347–366. [In English]

11. Simmonds K. Strategic management accounting / K. Simmonds // *Management accounting*. – 1981. – № 59(4). – P. 26–29. [In English]

12. Simmonds K. Strategic management accounting for pricing: a case example / K. Simmonds // *Accounting and Business Research*. – 1982. – № 12(47). – P. 206–214. [In English]

13. Simmonds K. The accounting assessment of competitive position / K. Simmonds // *European Journal of Marketing, Organization and Society*. – 1986. – № 12(4). – P. 357–374. [In English]

Стаття надійшла до редакції 27 березня 2017 р.

UDC 657.372.1

Valentyna Khodzitskaya,

Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Accounting and Taxation
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
(54/1, Peremohy Ave., Kyiv, 03680, Ukraine)
E-mail: valentina_kneu@mail.ru

Architectonics of management reporting for manufacturing enterprises: methodological approaches

Annotation

Research objective. *The article highlights the main methodological foundations for the formation of management reporting of manufacturing enterprises.*

Methodology. *The article explores the main cause-factor conditions that competitively motivate manufacturing enterprises to optimize the composition and structure of management reporting.*

Findings. *One of the main challenges in the formation of management reporting is its arbitrary form. Conceptual and organizational stages in the formation of management reporting of a manufacturing enterprise are characterized by the complexity of both the processes at such an enterprise, and the variety and rapid development of modern information technologies. However, the use of unified reporting management forms for all enterprises in*

the manufacturing sector is challenging due to the wide variety of the production specificity of enterprises' activities.

Value added. The conceptual bases of management reporting considered in this research allow optimizing the architectonics of management reporting of manufacturing companies. Examined approaches create the basis for modern accounting concepts that support effective decision-making and generate sustainable competitive advantages.

Key words: architectonics of reporting, management decisions, competitiveness, management system, strategic management.

УДК 657.42

Цятковська Олена Віталіївна,

канд. екон. наук, старший викладач кафедри обліку у кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу, ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана» (03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)
E-mail: elena.tsyatkovska@i.ua

ОСНОВНІ АСПЕКТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ОБ'ЄКТІВ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Анотація.

Мета дослідження. Грунтовне дослідження організаційно-методичних засад бухгалтерського обліку операцій з основними засобами.

Методологія дослідження. Загальнонаукові (узагальнення, дедукція, індукція, абстрагування, моделювання, аналогії) та специфічні методи дослідження.

Отримані результати. Базуються на ґрунтовному аналізі змін які сприяють вдосконаленню та модернізації бухгалтерського обліку об'єктів основних засобів. Зокрема з 2017 року бюджетні установи застосовують окремий субрахунок, на якому ведуть облік коштів для придбання, модернізації, реконструкції, реставрації основних засобів та інших необоротних активів. Крім того, встановлено, що під час введення об'єктів ОЗ, інших необоротних активів в експлуатацію їх вартість не відноситься до складу фактичних видатків, як це було раніше. Замість цього тепер вартість уведених в експлуатацію необоротних активів слід відносити на фактичні видатки протягом строку їх корисного використання шляхом нарахування амортизації (раз на рік або щокварталу за рішенням установи).

Цінність дослідження. Полягає у розкритті практичних засад з методики організації бухгалтерського обліку об'єктів основних засобів і має вагомe значення, як теоретико-методичне підґрунтя для подальшого дослідження обліку основних засобів, та цінним інформаційним джерелом для практики.

Ключові слова: бухгалтерський облік, основні засоби, амортизація, цілове фінансування, план рахунків, капітальні інвестиції.